

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek

N^{ro}. 37.

29. Marca 1824.

Wiadomości krajowe.

Uwiedomienie

C. K. Rządu krajowego.

Najiasniejszy Pan raczył najwyższą uchwałą z dnia 26. Października 1823 stosownie do przepisów Patentu z dnia 8. Grudnia 1820 nadać Maciejowi Müller mieszkającemu w Wiedniu na przedmieściu Leopoldstadt pod Nrm. 502 pięcioletny przywilej na wynalazek, robienia klawikordów na ten sposób, że klawiatura po nad strunami i strojnikiem leży, i siekierki czyli stempelki z góry o listwę deki białą, przez co 1) Klawikord w stosunku do zwyczajnej struktury o półowę niższy i o 1/2 część krótszy jest, a przeto o półowę drzewa i ciężaru zmniejsza się; 2) Skrzynia w podporkach ku strojnikowi na dnie tak jest spojona, że przez napięcie strun podadź się nie może; 3) bicie siekierki o listwę nie może tak łatwo strony rwać, nakoniec 4) ten jest doskonały, mocniejszy i piękniejszy, a przytem wapornione urządzenie do instrumentów klawikordowych każdej formy, a osobliwie do leżących i stojących stosnie się, ponieważ siekierki swoje strony trafiać muszą, i demfer z góry wysuwany nie jak dotąd pomiędzy strony iść ma.

Najiasniejszy Pan najwyższą uchwałą z d. 1go Listopada 1823 i stosownie do przepisów Patentu z d. 8. Grudnia 1820, raczył Józefowi Heckmann Chemikowi z Freybergu w Morawie teraz w Wiedniu przy ulicy Wollzeile Nro. 787 mieszkającemu, nadać przywilej 5letni na wynalazek robienia czystego przezroczystego, tłustego pokostu, czyli lakieru z kopalu i bursztynu, równie jak przezroczystego białozółtawego pokostu z oleju łopianego, z których drugi w sześćciu godzinach wysycha, z których drugi nie zmienia i tak do mało widel olejnych jak i do pokostowania użyty być może; pierwszy zaś ma następujące zalety: 1) że kopal lub bursztyn za pomocą nowej maszyny zabezpieczony jest od spalania się a pokost zatrzymuje farbę pierwiastkową rzeczy do niego użytych, 2) że tym pokostem rzeczy najdelikatniejszej a nawet białej farby, powodzić można ośm i dziesięć razy nie obawiając się

przeżto zmiany koloru, 3) że pociągnięone tym pokostem rzeczy wyglądają, jakby za szkłem nacyzyciey szlufowanem i z wpływu powietrza wilgoci lub najmocniejszego słonecznego skwaru nie pękają i żadney nie dostają szkazy; nakoniec 4) iż zapomoż tego pokostu przy nowem stosownem postępowaniu robić można białe lakierowane i na mdło szlifowane surogaty stoniowey koscii, służące do miniatur, miedzio sztychów i t. p. a to dowolnego kształtu i dowolney wielkości.

Najiasniejszy Pan najwyższą uchwałą z dnia 1. Listopada r. b. raczył stosownie do przepisów patentu z dnia 8. Grudnia 1820 nadać Józefowi Riedl mieszczaninowi i fabrykantowi instrumentów w Wiedniu na Leopoldstadt pod Nrm. 330, i Józefowi Kail ozłobnowi Orchestra Ces. Król. opery nadwornej w Wiedniu pod Nrm. 336 mieszkającym, dziesięcioletny przywilej na wynalazek prostego i trwałego przygotowania do trąb i waltorni, który co do istoty na tём się zasadza: 1) że na tych instrumentach tak, jak na inszych instrumentach dętych, wszystkie tony dyatoniczne i chromatyczne wyraźnie i z łatwością podług tonów naturalnych wydawać można; 2) że skala dwóch lub trzech trąb albo waltorni, w jednym instrumencie zjednoczona być może, a zatem grający na tymże instrumencie tony naturalne owóch całych tonów otrzymuje; 3) że tylko dwóch kłep potrzeba, przez co trębaszowi od iazdy, jedna ręka do powodowania koniem zupełnie i ciągle wolną zostaje, i nie potrzebuje jak tylko jedną trąbę do wszystkich kawałków muzycznych przy sobie mieć; 4) że każdy, kto na trąbie lub waltorni ćwiczonym jest, tego łatwego i prostego użycia, nowego przygotowania w kilku godzinach nauczyć się może; 5) że nakoniec wielość tonów głuchych waltorni w czystobrzmiące głosy naturalne zamienia się, chrapliwy ton trąby kłapowej ulepsza się a w pużanie długie wyciąganie gry oszczędza się.

Najiasniejszy Pan najwyższą uchwałą z dnia 4. Listopada r. z. raczył stosownie do przepisów Patentu z dnia 8. Grudnia 1820 nadać tokprzowi Maciejowi Kinner i Komp. dwulet-

ny przywilej na poprawkę, która co do istoty na tem zasadza się, że przez stosowniejsze urządzenie uprzywilejowanych cybuchów chłodzących, przez Benjamina Landesmann wynalezionych, napełnianie i wypuszczanie płynu do chłodzenia użytego, bardzo ułatwia się i przez naturę onego właśnie całkiem oszczędza się dym, zaś tytoniowy przez się z wszelkiej ostrości zupełnie oczyszcza się, tudzież, że ten ostatni zamiar także przez zupełnie nowy rodzaj cybuchów chłodzących, gdzie dym bezpośrednio przez wodę idzie, osiąga się, i że nakoniec przez lepszą robotę cybuchów elastycznych wyciskaniu soku zapobiega się.

Najjaśniejszy Pan najwyższą uchwałą z dnia 8. Listopada 1823 i stosownie do przepisów Patentu z dnia 8. Grudnia 1820 nadał raczył Aloizemu Józefowi Sartory właścicielowi upoważnionej w kraju fabryki towarów kruszcowych i machin w Nennhirtenbergu pod St. Witem nad Triestingem, mieszkającemu w Wiedniu w mieście pod Nr. 1059 pięcioletny przywilej na poprawki w założeniu warstatów walcowych do wyrabiania blach i miedzi i innych miękkich kruszców, które osobiście równy obrót i równe natężenie walców za cel ma.

— Z Wiednia d. 19. Marca. —

Pewien, niechcący wymienić swojego nazwiska postąpił przez ręce C. K. wojennego Aagenta Piótra Mayr Dyrektora tutejszej C. K. głównej Policji sumę 3470 ZR. w srebrze z postanowieniem, ażeby obroconą została na potrzeby kraiove.

N. Pan, któremu ten patriotyczny oddano poderunek, przyjął go z upodobaniem, i dawcy chcącemu być zataionym raczył okazać szczególnie swoje zadowolenie.

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpania.

Oprócz czterestu Radców dostojney Kastylijskiej Rady, dostało także uwolnienie od służby dwóch pierwszych Szefów w Ministerjum spraw zagranicznych PP. d'Argumosa i de Castiels.

Następujące są nazwiska nowo mianowanych Radców dostojney Rady Kastylijskiej: Llorrent Garrido, Camara, Cano, Olal, Galinsega, Almazan, Luiz de Leon, Sbarrez-Valdes, Fil, Peraz Jicana y Soler.

Oprócz wspomnianych już w ostatnich gazetach naszych uchwał Rządu tyjących się organizacyi finansów, Król w sprawie tej wydał jeszcze, następujące wyroki: Stan handlowy opłacać będzie roczny uzupełniający poda-

tek złożony z tociu mil. realów. Kupcy prowadzący tak wewnętrzny jak i zewnętrzny, tak mały jak i wielki handel, a wreszcie i Bankierowie przyczynić się muszą do tego podatku, który od 1go Stycznia r. 1824 ćwierćrocznie opłacany będzie. Rząd inną uchwałą zabie odczyt sobie wyłącznie przywóz i sprzedaż sztokfiszów. Handel w Niemii będzie jeszcze przez sześć miesięcy wolny. Potem i aż do końca teraźniejszego roku wykupi Rząd od prywatnych osób wszystkie zapasy sztokfiszu, a na przyszłość artykuł ten na własną sprzedaż będzie korzyść. W portach rozmaitych zbędzie go kupcom w znaczney ilości, którzy otrzymania pozwolenie sprzedawać go w kraju i wywozić bez opłaty cła. Całym zyskiem Rządu będzie 28 marawedów na funcie, a na celnarze około 10 ZR. — Tą samą uchwałą zakazano przywozić do Hiszpanii wszelkie rodzaje ryb świeżych i solonych. — Drugimi dwoma uchwałami nakazano wprowadzenie zarządu solnego i tytoniowego, z oznaczeniem ceny, podług których przedmioty te publiczności przedawane zostaną.

Wielka Brytania i Irlandya.

Dnia 4go b. m. przełożone zostały obu Izbowi Parlamentu odpisy Korrespondencyi zasztłych między Anglią, Francją i Hiszpanią ze względu na Hiszpańskie osady w Ameryce. — W Izbie Wyższej przełożył ie Lord Liverpool a w Niższej P. Canning:

»Ner. I. Wyciąg z pamiętnika obrad Xięcia de Polignac z Panem Canningem d. 9go Października 1823 odprawionych.«

«Gdy Xiąże de Polignac dawszy znać P. Canningowi, że już teraz gotów jest wykazać bez ogrodki zamiary Rządu swojego w sprawie Hiszpańsko-Amerykańskiej w moc odpowiedzialni na podobne dawniej przez P. Canning przyręczone wynurzenie myśli Angielskiego Gabinetu, oświadczył P. Canning«

»Gabinet Angielski ani ukrywa, ani taje się w tej rzeczy, a zamiary i zasady jego co do istoty są te same jeszcze, które tenże w depeszach P. Canninga do Sir Karola Sturta pod d. 31. Marca r. 1823 okazał Francuzkiemu Rządowi, a które wspomniany Poseł wręczył P. de Chateaubriand, poczem całemu światu wiadome zostały.«

»Ponieważ zbliża się chwila stanowcza, w której, jak rzeczą naturalną sprawa Ameryki Hiszpańskiej będzie musiała obu Mocarstw ściągnąć na siebie uwagę, życzyć więc należy, ażeby między obu Mocarstwami żadne nieporo-

zumienie nie weszło, w któreykolwiek części tak ważnego przedmiotu.»

»Zdaniem jest Rządu W. Brytanii, iż wszelkie usiłowanie przywrócenia Hiszpańskiej Ameryki pod dawne panowanie Hiszpanii byłoby zupełnie bezowocne; wszelkie tym celem robione układy bezskuteczne, a przydłużenie, lub wznowienie wojny w tym zamiarze sprawiłoby tylko nieużyteczny krwi rozlew i obarczyłoby obie strony nieszczęściami bez liku i końca.»

»Rząd W. Brytanii, nie tylko że wszelkim układom, które Hiszpania za użyteczne osądzi, żadnych czynić nie będzie przeszkód, ale nad to jeżeli te oparte będą na zasadach, podług zdania Anglii mogących być wykonanemi, owszém weprze ie podług możności, a ściśle neutralnym zachowa się w przypadku, gdyby wojna Hiszpanii z osadami nieszczęśliwym sposobem została przedłużoną.»

»Wszelkie związki Hiszpanii zawarte z jakimś obcym Mocarstwem celem podbicia osad uważać będzie Rząd W. Brytanii za nową zupełnie sprawę, a zwłaszcza za sprawę, w której Ministrowie stosowne do korzyści W. Brytanii zrobią postanowienie.»

»Rząd W. Brytanii oświadcza bezwarunkowo, iż nie tylko żadney nie ma chęci przywłaszczenia sobie jakiej części osad Hiszpańskich, ale nie jest także jego zamiarem zawieranie z nimi jakich innych politycznych związków, prócz przyjaźni i handlu.»

»Anglii daleka od tego, ażeby w tych związkach przed obcemi Państwami wyłączne poddanym swoim dawać obciata pierwszeństwo, cieszyć się bądźcie owszém, gdy kraj macierzysty (na mocy przyjaźelskiej ugody) pierwszeństwo to posiadać będzie, a sama зайmie po nim dopiero miejsce w równym rzędsie z innymi narodami, naywięcej korzyści mającemi.»

»Rząd W. Brytanii stale przekonany, iż dawne systema osad nie może być więcej przywrócone, nie chce żadną miarą zobowiązywać się, iż nie będzie uznawał niepodległości osad lub że uznanie to zwlekać zechce.»

»Rząd W. Brytanii nie życzy sobie bynajmniej pospieszać się z tem uznaniem, jak długo jeszcze jest jakakolwiek nadzieja pojednania osad z ich macierzystym krajem, który pośrednawszy się z nimi, nayıerwey uznać ie powinien.»

»Lecz na taki skutek nie będzie ón oczekiwał do czasu niepewnego, ani uznania swojego względem Państw nowych nie zechce zrobić zawiśtem od uznania ze strony Hiszpanii, przeciwnie, gdy które obce Państwo będą prze-

mocą, będą groźbą do walk Hiszpanii z osadami wdawać się będzie, Rząd Angielski poczyta to za pobudkę do niezwłocznego osad uznania.»

»Posłańcie Konzulów do różnych Amerykańsko-Hiszpańskich prowincy, nie jest nowym krokiem ze strony Anglii, przeciwnie długo ón był zwlekany przez wzgląd na stan Hiszpanii, oznajmiono o tem postanowieniu Rządowi Hiszpańskiemu jeszcze w Grudniu r. z., postanowiono oraz spis miast, w których Konzulowie umieszczeni być mieli.

»Wysłanie Konzulów do owych krajów niezbitcie było potrzebne dla obrony Angielskiego handlu.»

»Dawny zamiar Hiszpanii zakazywania wszelkiego handlu z tęp Osadami był zupełnie podług zdania Angielskiego Rządu zastarzały i w przypadku, gdyby nawet chciano zastosować go do innych Narodów, co się tycze W. Brytanii, zastosowany być nie może.»

»W. Brytanii w r. 1810 zyskała pozwolenie prowadzenia handlu z Hiszpańskimi Osadami a to za pośrednictwo W. Brytanii między Hiszpanią i tęp Osadami od Hiszpanii poseszukiwane, na które W. Brytanii przystała; ale potem nie przyszło do tego pośrednictwa, ponieważ Hiszpania zmieniła swoje postanowienie. Lecz W. Brytanii nie może już odebrać kapitałów obróconych na handel z Ameryką Hiszpańską, ani zrywać rozpoczętych związków handlowych.»

»Odtąd wiedziano o tęp, że związki handlowe z Osadami były wolne dla poddanych Angielskich i w milczeniu odwołane zostały owe Hiszpańskie prawa brzegowe, iak dalece one tyczyły się Angielskich poddanych.»

»W skutku tego zezwolenia r. 1822 (między innymi zażaleniami) żądano wypagrodzenia od Hiszpanii, za zabranie Angielskich okrętów, które, iak twierdzono, miały zgwałcić wspomniane prawa, a do którego to wynagrodzenia zobowiązał się Rząd Hiszpański za pomocą (teraz wykonaną mającęy się) konwencji.»

»W. Brytanii nie życzy sobie wcale mieć prawa wyłącznego do wolnego korzystania z tych związków handlowych; podług tęp zdania wpływ obliczności i nieodmienne postępy zdarzeń dawno już dla całego świata rozstrzygnęły zapytanie względem wolności takięy istnienia. W. Brytanii użytkie wszakże wyraźnie z tęp wolności i daley, iak dotąd, użytkować z nięy będzie, a gdyby chciano zaprzeczać tęp prawom i wznawiać zadawnioną ustawę zakazu, wtedy niezwłocznie i bezwarunkowo uznalaby niepodległość Państw Amerykańskięy.»

»Anglii przy takich powszechnych widokach i szczególnych swoich roszczeniach w żadne wspólne obrady w sprawie Ameryki Hiszpańskiej wdawać się nie może z innymi Mocarstwami, które mniej mają widoków w tej sprawie, a których korzyści przy iey rozstrzygnięciu nie tyle na niepewność byłyby wystawione.«

»Anglii mieni to być obowiązkiem rzetelności swojej, oświadczyć naprzód, jak ze swojej strony uważa tę sprawę i jakie zrobiła postanowienie.«

Xiążę Polignac oświadczył:

»Zdaniem jest iego Rządu, że nie można wcale mieć nadziei, ażeby Hiszpańska Ameryka powróciła do dawnych związków z Hiszpanią.«

»Francya ze swojej strony nie chce i nie ma zamiaru, korzystać z terazniejszego stanu Osad, lub z terazniejszego stanowiska Francyi przeciw Hiszpanii, celem przywłaszczenia sobie części iakiej posiadłości Hiszpańskiej w Ameryce, albo pozyskania dla siebie iakich wyjątkowych przywilejów; podobnie Anglii, obętnie widziałaby ona Hiszpanią posiadającą za pomocą przyjacielskiej ugody przemagające korzyści handlowe w Osadach i podobnie Anglii, byłoby dla nię zadostyc, gdyby po kraju macierzystym umieszczoną została pomiędzy Narodami największy korzyści mającemi.«

»Z resztą w każdym przypadku zrzeka się zamiaru z orężem w rękę działania przeciw Osadom.«

Xiążę Polignac rzekł dalej; Rząd Francuzki sądził, że dopóty nie będzie mógł celem pojednania Hiszpanii z iey Osadami żadnego wynurzyć zdania, dopóki Król wolnym nie zostanie; wtedy zaś (gdy czas ten nadejdzie) mienił się być gotowym do wdania się w to, w porozumieniu ze swoimi Sprzymierzeńcami, a mianowicie z W. Brytanią.

Ze względu na to, co P. Canning powiedział o niemieszaniu się W. Brytanii do takich narad, oświadczył Xiążę Polignac:

»Nie widzi żadney trudności, któraby Anglii wstrzymywała od należenia do narad, chociażby widoki iey w tej sprawie były odmienne od widoków Sprzymierzonych Mocarstw. Anglii nie chcą należeć do dzieła pojednawczego, słusznie wprawiby nas w podejrzenie, że albo sobie pojednania tego nie życzy, albo ma inne zamiary. Są to tylko uprzednie wnioski obrażające nie tylko honor, ale i rzetelność Angielskiego Gabinetu.«

Xiążę Polignac oświadczył dalej: że

nie może pojąć, jak w terazniejszych okolicznościach niepodległość Hiszpańskich Osad uznawać można bezwarunkowo, wszakże w tych krajach zniszczonych wojną domową nie ma żadnego Rządu, który miałby iakikolwiek pozor stałości; a zdaje mu się, że jak długo trwa ten stan rzeczy, uznanie Amerykańskiej niepodległości nie zdawaloby mu się niczem więcej, jak istotnym uprawnieniem bezrządu.

Xiążę Polignac dodał jeszcze: że byłoby to z korzyścią ludzkości, a nawet z korzyścią Osad Hiszpańskich i rzeczą godną Europejskich Rządów, gdyby porozumiały się o środkach ułagodzenia w tych oddalonych i zaledwo ucywilizowanych krajach ducha stronnictwo zaslepionego namiętnościami i gdyby spróbowano, czy ludzie, między którymi nędana i niebezpieczne teorie wzniecają zaburzenia i rozterki, nie daliby się naprowadzić do zasad iedności w Rządzie bądź Monarchicznym, bądź arystokratycznym.

P. Canning, nie zapuszczając się w to odrębne zasady, poprzestał na oświadczeniu:

»Ze Rząd iego, iakholwiek godne życzenia z iedney strony byłoby wprowadzenie do której z tych prowincy formy Monarchicznego Rządu, lub iakholwiek z drugiej strony wielkimi byłyby trudności tego przedsięwzięcia, nigdy nie chciałby na to przystać, ażeby pod tym tylko warunkiem uznawać można niepodległość Osad.«

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Gdy w Izbie Wyższej d. 4go Marca Lord King i Hrabia Grosvenor wniosli prośbę o zniesienie niewolnictwa, oświadczył Lord Bathurst, że po dniach ośmiu na rozkaz J. K. Mości przełoży papiery o stanie tej niewoli, udzieli oraz objaśnienia środków względem obyczajney i religiyney poprawy murzynów obmyślonych przez Król. Ministrów w skutku uchwały Izby Niższej.

Lord Liverpool przełożył na rozkaz Królewski listowanie, które ze względu na prowincyie południowej Ameryki prowadził Rząd Królewski z Rządem Francyi i Hiszpanii. Królewska mowa wspominała o tém przełożeniu ale wtedy żadną miarą nie można jeszcze było przełożyć tych papierów; teraz usunęliśmy już na stronę wszelkie przeszkody, przeciwiujące się temu przełożeniu. — Margrabia Lansdowne żądał wiedzieć, czyli zacny Hrabia nie myśli uczynić wniosku, lub czy nie ma zamiaru wezwać Izbę do uchwały iakiego w tej mierze postępowania. — Hrabia Liverpool przeciwil się temu; papiery zostały przełożone, niech szlachetni Lordowie sami sądzą. — Margrabia Lands-

down odwołał się na dawniejsze swoje zapowiedzenie; wątpił, ażeby papiery te coś podobnego zawierały, co by zamiar jego odmienić potrafiło, ale ponieważ żądał zawsze, ażeby Ministrowie mieli sposobność okazania swiego politycznego systematu w tym względzie i nie chciał im tego żadną miarą utrudniać, więc żądał przeczytać przrządy te papiery za nim zrobi ostatnie swoje postanowienie.

P. Canning przełożył w Izbie Niższej takie same papiery i oświadczył, że po dniach ośmiu przełoży papiery dotyczące się Zachodnio-Indyjskich osad i że stosownie do tych osad wyisni środki Ministrów.

Ponieważ w portach Duńskich uważano były Angielskie okręty z temi samemi co i krainowe względami, odebrały przeto rozkaz Angielskie urzędy cłowe, ażeby co się tycze opłat portowych od 1go Marca okręty Duńskie zarówno w portach Angielskich z Angielskiemi uważane były. Jest to pierwsze zastosowanie przyjętych od Parlamentu na ostatniem posiedzeniu zasad z korzyścią żeglugi i handlu Narodów stałego ładu.

Na początku z. m. Lutego, właśnie w sam czas, wyszło w Londynie pismo o niewolnictwie w Angielskich Zachodnio-Indyjskich Osadach. Autor pisma tego, P. Stephen, iak najsławniejszy obeznany jest z okolicznościami i czytelnikowi ułatwia sposób zgłębienia sprawy iak właścicieli plantacyi, iak niewolników. W sprawie téj powstaie zapytanie: czyli niewola ma trwać na zawsze, lub czyli ma być oznaczony czas iéj zupełnego ustania? Właściciele plantacyi to podają za główny powód, dla czego sobie życzą, ażeby dłużej trwała niewola, ponieważ niewolnicy lepiéj w niéj żyją, iak nasi wieśniacy. — Może to być prawdą ze względu na żywność, przynajmniej w porównaniu z Irlandzkimi wieśniakami, chociaż może nie z Angielskimi; gdy o człowieku jest mowa, czyliż mniéj, albo więcéj dobra żywność jest iedynym i najsławniejszym przedmiotem, za który uwagę zwracać należy? czyliż który z naszych ziomków chciałby utracić wolność i los swój dla tego tylko zamienić na niewolę, ażeby lepiéj iadał? — Tymczasem nie było tu o tém mowy i nikt tu tego nie utrzymywał, ażeby niewola na raz zniesioną została, lecz należy zamiar ten mieć na oku i przyprowadzić go do skutku, iak tego natura okoliczności wymaga. Podług wyrażzonego pisma P. Stephena pierwszym krokiem niezbitcie potrzebnym w tym względzie jest prawna ustawa, mogą którą pozwolono ma być nie-

wolności, stawac w Sądzie za świadków, ażeby przez to udowodnione występki właścicieli plantacyi nie zostały nieukarane, że na potrzebnych braknie świadkach, których w terażniejszych okolicznościach, nigdy mieć nie można, a mniéj wtedy, gdy mowa zajdzie o występkach za miastami w plantacyiach popelnionych. Tam wszakże między kilbuset niewolnikami w iednę plantacyi oprócz właściciela nie ma zwyczajnie, iak tylko kilku wolnych ludzi, którzy zapewne nie zechcą świadczyć przeciw swojemu Panu, a przeto samo ściagną na siebie nienawisci wszystkich właścicieli plantacyi.

Francya i a.

Pięć sekoyy, czyli części wyborczego Kolegium Departamentu Sekwany (Paryża) zaczęło działania swoje zatwierdzeniem, lub odmianą biór. W czterech częściach zatrzymano tymczasowe rojalistyczne bióra, zaś piątą część (*aux petits péres*) zmieniono znaczną większością głosów. Czterema skrutatorami (liczącymi głosy) obrano PP. Jakóba Lafitte, Benjamina Delessert, Ternaux starszego i Kazimierza Perrier, a Sekretarzem Alexandra Delaborde. Tak więc liberalisci we wszystkich czterech częściach umieszczeni zostali.

Gwiazda doniesła o (wiadomych po niekąd przez telegrafy w Paryżu) rojalistycznych wyborach 15 Departamentowych wyborczych Kolegiów. P. Delalot, Kandydat przeciw-Opozycyi, nie utrzymał się w Chalons.

Papiery Skarbowe stały d. 8go Marca na stopni 101 frank. 65 cent. i dnia tego samego spadły na 100. Dnia 9. t. m. (podług Gwiazdy) szły po 99 fran. i 40 cent. Raptownie to spądanie przypisać iedynie należy fałszywym wieściom, które poroznoszono w Paryżu. — Gwiazda z d. 9. Marca wieczorem mówi o tém, co następuje: »Przy wyborach zupełnie pokonani, cały przemysł swój na to zwrócili liberalisci, ażeby nowe knuc zamachy i podkopywać zaufanie publiczności. Nie będziemy zatrudniać się zbicianiem wszystkich fałszywych doniesień, które roznieśli, a które po największej części same się odwołały, ale ponieważ ich wieściom o chorobie Cesarza Alexandra uwierzyło wiele osób, obowiązani iestemy ogłosić ią za bajkę.

Były Arcy - Kanclerz Cesarstwa (*Archichancelier de l'Empire*), P. de Cambacérés, umarł d. 8. wieczorem rażony appoplexyją, o której inż wspominaliśmy.

Matka Jenerala Miny w towarzystwie oycy swojego iadąc z Lizbony przybyła do Hawru, żąd odplynęła do Londynu.

Zjednoczone Niderlandy.

Gwiazda z d. 7. Marca pisze: »Królewsko-Niderlandzka eskadra, która pod dowództwem Admirała Ruysch stała na kotwicach w porcie wysp Balearskich, już odplynęła na morze, by woiować z Algierem na mocy układu zawartego z Hiszpanią przeciw Barbarzyńcom. Składa się z liniowego okrętu o 74 działach, z dwóch o 44, z jednego o 20 działach i z dwóch brygów.

N i e m c y.

Gazeta Rządowa W. Xięstwa Hesko-Darmstadtzkiego umieściła ustawę tyczącą się wynagrodzenia szkody przez pożary rządzonej. Ponieważ często w dystryktach Xięstwa tego zdarzające się pożary domyślać się zaczęła, iż źli ludzie dla nieprawych zysków nadużywają dobroczynny zakład wynagrodzenia szkód ogniowych, ogłoszono przeto następującą uchwałę: 1) Jeżeli na przyszłość spłonąłby budynek jaki, względem którego Komisaryja zapewniająca szkody od pożarów dowiesłaby potrafiła, że wartość jego jest mniejsza jak kapitał zapewniający od szkód pożarowych, uszkodzony pożarem na skargę Komisaryji, skazany będzie na stratę jakiejś części szkody stosownej do Summy wyznaczonyj na wynagrodzenie pożaru. 2) Budynki nowo przyjęte do zakładu zapewniającego od szkód ogniowych, lub których kapitał zapewniający od szkód pożarowych oddał podwyższony będzie, nie powinny mieć przewyższającego ich wartość kapitału. 3) Kto doniesie o umyślnem podpaleniu, które albo w przeciągu trzech lat, albo teraz się stało i potrafi je dowieść, dostanie nagrodę od Kasy zapewniającej szkody pożarowe. 4) Jeżeliliby przez to nie można uniknąć tak często zdarzających się pożarów użyty będzie następujący jeszcze nadzwyczajny środek: Gdy będą domysły, że pożar uczyniono samowolnie, ażeby korzystał z summy na wynagrodzenie przeznaczonyj, Summa ta do wartości budynku spalonego zastosowaną będzie, dopóki właściciel umyślnie podpalonego budynku o winę podpalenia przekonany nie zostanie.

W Lipsku dnia 7go Marca umarł sławny nauczyciel fizyki w tamtejszym uniwersytecie P. Gilbert od lat 25 wydawca rocznikó w fizycznych. Dniem przed śmiercią dawał jeszcze odczyty.

Szwecyia i Norwegiia.

Gazeta Stanu umieściła podziękowanie tak Norweskiego Rządu, jak i Seymu za mianowanie Wice-Króla w osobie Następcy Tronu. Umieściła orsz protokół Norweskij Rady Stanu z d. 12. Lut., do którego owe JRMosoi mianowanie jest wciągnięte. Między obostrzeniami, które postanowić raczył, są następujące: że, gdy JRMosć znowu powoła do siebie Następcę Tronu, albo zleci mu inne zatrudnienia, tenże złożyć powinien tytuł Wice-Króla i dopóty nie przyjmować go, dopóki powtórnie mianowany nie będzie; że to nadzwyczajne pomnożenie wydatków, które zgodnie z prawem fundamentalnym wyznaczone było na Dwór Wice-Króla podczas jego bytności w Norwegii, ustaię w miesiącu, gdy Xiążę Następcę Tronu do Szwecyi odwołany zostanie.

R o s s y i a.

— Z Petersburga. —

Dnia 19. Lutego wyszedł Cesarzski manifest następującej treści:

»Dzisiaj odbyła się wspaniale i szczęśliwie pożądana uroczystość zaślubin W. Xięcia Michaiła z W. Xiężniczką Heleną Pawłówną, w Naszym polowym kościele zimowego pałacu, w przytomności Naszcy, Naszego Duchowieństwa i najwyższych Władz Cywilnych, ku Naszcy i całego Naszego Cesarzskiego Domu radości. Uwiadomając o tem Naszych wiernych poddanych, posyłamy do Pana Panów z głębi serca Nasze podziękia za ten nowy skutek świętęj Jego woli, prosząc Go oraz, ażeby i tę nową gałęź Naszego Domu obsypał błogostawieństwem i utrzymał ją z dobrem Rossyi. Jesteśmy przekonani, że i nasi kochani i wierni poddani razem z Nami połączą swoje najgorętsze modły zasłane do Najwyższego o życie i pomysłność Nowożeńców.«

»Dań w Naszém rezydencyjonalnym mieście Petersburgu r. 1824 a dwudziestego trzeciego Naszego panowania.«

(podp.) »Alexander.«

Dnia 21. Lutego przed południem między 11tą i 12tą godziną odbierało W. Xięstwo Ichmość życzenia od Dworu i najznakomitszych osób.

Żegluga w porcie Rygi roku tego bezprzykładnie wczesno otworzoną została. Pierwszy okręt wpłynął tam d. 7. Lutego z Memela, był to okręt Emilia Maria prowadzony przez żeglarza Kreningholm.